

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Sect[i]o Vnica. De Personis Religiosis, Receptiores sine pugna Sententiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

PARS SECVNDA.

RELIGIOSÆ PERSONÆ.

NON NULLA in communi de Prælatu Regulari annoto, de Abbatisſa, deque Monialium Clausura plura indico.

SECTIO VNICA.

De Personis Religiosis, Receptores sine pugna Sententiæ.

CAPVT I.

De Prælatu Regulari.

¹ **Q**UAM dicendi Prælati, Regulares suorum subditorum Regularium Indices.

PRÆLATVS proprie dicitur, qui Ecclesiæ Collegiæ, seculari vel Regulari, aut communitati Religiosæ præponitur. Inter Religiosos de quibus sermo sunt Prælati, Abbates, Generales, Provinciales, Priores, Guardiani, Commissarii, Visitatores, Præpositi, Rectores, Correctores, &c. Non vero eorum Vicarii, nempe Superior, priore nec mortuo, nec amoto. Quia ordinariam non habent iurisdictionem. Alij prælati ordinari exempti sunt ab Episcoporum iurisdictione, v. gr. Mendicantium Prælati, summo prælati immediate subiecti, qui quidem in istos subditos Regulares quasi Episcopalem habent iurisdictionem. Alij sunt prælati non exempti, qui tamen ordinarij Iudices in totam Regularium existunt, saltem in causis ad Regularia statuta, ac disciplinam pertinentibus. Quamobrem illos carceri addicere, punire, & excommunicare possunt: nec Episcopus in tali causa se valet immiscere, nisi ob Regulæ prælati negligentiam. Abbas ad Cap. Cum ab Ecclesiasticum, de officio Ordinis. Zerola in praxi Episcopi. p. 110. Prælati Tambur. tom. 1. de iure Abbatis. d. 1. q. 1. n. 7. & 8.

² **D**UPLEX eorum potestas dominica & iurisdictionis. Duplex in prælatu Regulari potestatem agnoscit, vnam dominicam seu æconomiam, alteram politicam, seu iurisdictionis. Per dominicam intelligitur acquisitum religioni, & eius prælati ad imperantiam religionis, eorumque operibus vtendum, prout conueniens iudicauerint. Per potestatem iurisdictionis intelligo potestatem spirituales ad Claus Ecclesiæ pertinentem, a Christo

Esob. & Menz. Decret. dist. 1. tom. VII.

Domino traditam, vel derigatam medio summo Pontifice, vel alijs Episcopis. Suar. de Relig. tom. 3. l. 2. c. 18. a. n. 6.

Prælatu Regularis potest Regularem subditum in conscientia obligare per legem, ac præcepta, supposito vniuersali Ecclesiæ consensu, ac vera religioni status institutione. Hu-³ iusce autem potestatis duplex est titulus, pri-^{Potest sub-} mus est votum obedientiæ; alter iurisdictionis in-^{ditum in} Ecclesiastica prælati necessaria, & de facto^{conscientia} ad effectum hunc sufficientes communicata. Sancti. l. 3. Decal. cap. 1. num. 20. Suar. de Re-^{obligare.} lig. tom. 4. tr. 8. l. 2. c. 8.

Non potest actum purè internum secundum se præcipere: nec subditi tenentur obtemperare, Quia illa potest quis præcipere, de quibus potest iudicare, pœnalque sumere, sed de actibus mere internis solus Deus potest indicare, &c. Quatenus vero spectant ad actum externorum complementum, vel sunt ad esse physicum necessarii, vel quatenus inuicem connexionem habent, possunt à prælatu præcipi, ac prohiberi indirecte D. Thom. 2. 2. q. 104. a. 5. Manda. tom. 1. n. 26. a. 3. Manu. to. 3. q. 9. 19. artic. 2. Suar. de legib. l. 4. c. 13. n. 6. Sancti. l. 6. Decal. c. 2. n. 5.

Nec imperare quod contra Regulam esse confiteretur. Quia tale præceptum non est⁴ validum, cum præcipiens potestatem ad ea^{Nec potest} ra e, quod^{actum purè} dificationem non ad destructionem acceptam^{internum} Re-^{secundum se} excedat. Attamen si superior qui potest in Regulam esse^{præcipere.} regula ad singularem eum actum dispensare, confiteretur, præcipiat, debet subditi obedire, quia id opus ex rationabili prælati dispensatione fit licitum. D. Tho. 2. 2. q. 104. a. 5. Nam. sum cap. 2. n. 39. Faust. in thesaur. Relig. l. 6. q. 83. Sach. l. 6. Decal. c. 3. n. 8. Suar. de Relig. to. 3. tr. 7. lib. 10 c. p. 8.

Nec ad ea obligare, quæ sunt omnino⁵ supra Regulam, quæ prælati non est dominus, re ad ea^{Nec obliga-} sed custos, ac ministri Regule ipsiusque potestas quæ sunt^{supra Regulam} ultra eius terminos non extendit^{supra Regulam} supra Regulam^{est Regulam.}

FF. 2

est, quod ipsius limites excedi, v.g. ad infideles progredi, ubi adest magnum mortis, vel feruentis periculum, & alia similia. D. Thom. *2. 2. q. 88. a. 8. Manu. p. 2. sum. c. 9. n. 1. Nau. comment. 4. de Regul. n. 23.* In triplici tamen casu aliquid præcipere poterit, quod supra Regulam sit. Primus est, in alicuius criminis admitti poenam. Secundus, si ad votorum observationem necessariam videatur. Tertius ob aliquam publicam necessitatem. *Regin. l. 18. n. 395. Ang. v. Religio. n. 30.*

⁷ Non debet esse facilis ad ferenda præcepta obligatoria sub mortali. Quia experientia edocet, eorum frequentiam magis contemni, quam formidari. *Trid. sess. 23. c. 3.*

Nequit Religiosis Generalis suis Religiosis præcipere, ut ad Indos infideles, ubi martyrii periculum imminet, vel ad hæreticos, & Schismaticos causa eorum conversionis procurandæ, proficiscantur. Quia res est difficilissima, multisque animi, ac corporis periculis obnoxia. Excipe nostræ Societatis Iesv professos, qui quarto ad id se obligant voto.

⁸ Verum cum summo Præsoli cura boni communis totius orbis incumbat, is solus potest, & Regularibus, & secularibus Clericis præcipere, ut ad quamlibet orbis plagam tendant ad infidelium conversionem. *Manu. tom. 3. qq. Regul. q. 19. a. 7 & 8. tom. 2. sum. c. 9. nu. 5. Lopez p. 1. instr. c. 36. Lefl. l. 2. c. 41. dub. 9. numero 75.*

⁹ Virtutes in prælato Religioso requisitas in numero. Primo tenetur bonum commune Religionis semper affectare, proprio commo postposito, pro Regulari observantia, si opus fuerit, vitam in discrimine constituendo. Secundo, Maxime necessaria in eo est fortitudinis virtus, iustitia enim sine fortitudine, terga nonnunquam vertit. Tertiò inesse debet in eo pietas, non tamen nimia, sicut nec nimia iustitia, ac feneratoris, sed lenitas cum feneratoris est admiscenda. Porro Prælati munus, est, communitatem à vitis expurgare, ad virtutem ac perfectionem promovere. Quare prælatore onus est vel Angelicis humeris formidandum, uti ait *Trid. sess. 6. c. 1.*

¹⁰ Pro prudenti autem subditorum regimine nonnulla à Prælato observanda recenseo. Nullum negotium aggrediatur, nisi omnibus, quæ illud circumstant, consideratis. Consilium aliquando mittet, si negotium exigere videat. Non facile credat delatori. Nihil sine consilio gerat. Linguam cohibeat, Prælati namque verba, & notantur attente, & velociter circumferuntur, & magnam faciunt in subditorum animis impressionem, subditorum nimiam familiaritatem fugiat, quæ assueti contemptum parere, alioque excitat ad invidiam, liberalitatem in subditos prudenter exerceat.

Pacem inter subditos tueri, præcipua

eius sit procuratio. Cuncta

Patribus Greg. Bernar. p.

Tho. Nazian. &

aliis.

CAPVT II.

De Abbate.

IN Abbate Regulari requiritur, ut sit ¹¹ expresse professus, Sacerdos, ætatis ¹² que requiritur ad eum acceperit, electus, & ex eodem Monasterio, cui præfatur, ad cuius præfecturam assumitur, creandus, nisi Religiosis electionem, quando Monasterium personam idoneam non haberet. *Cap. Nullus, de elect. in 6. c. 1. de atate, & qualis. ordinand. Cap. Abbas, Cap. Abbatem 18. q. 2. & alibi.*

Potest populum solemniter benedicere in ¹³ Ecclesiis sibi pleno iure subiectis, (aliis vero in locis non nisi ex privilegio speciali) post ¹⁴ Missæ sacrificium perfectum, post vespertinas, aut matutinas preces decantatas. Potest benedicere, tonsuram, ac minores ordines conferre, non suis subiectis obstante longi temporis desuetudine, decreto ¹⁵ autem Tridentini sess. 23. c. 10. asserta. *Ab. glos. post baribus (ait) aut aliis quibuscunque quantum ordinem minus exemptis non liceat in posterum intra fines necesse conalientis Diocesis consistensibus, etiam si nullius foret, si m-Dioceseis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, ita ac be-qui Regularis subditus sibi non sit, tonsuram, culo via-vel minores ordines conferre. Facultas autem tur, hæc restringenda ad eos prælatos & regulares, qui ius mitræ, ac baculi deferendi habent. *Zotolin. praxi. v. Abbas. Barb. p. 2. alleg. 3. n. 13.**

Abbas, qui insignibus Pontificalibus utitur, ¹⁶ immemorabili consuetudine calices, statera, *Et. consi-* campanas, lapides, & pyxides consecrandi fa- *crare dicitur.* cultatem præcipit. Quæ consuetudo est *ria. Culi.* contra ius commune sit (ut patet ex *Cap. Ab. ces. c. 1. bates, iuncta Glosa, v. Tonsuram, de privileg. in 6.)* fundata est in privilegio Innocentis VIII. apud Tamb. Barb. de potest. *Episc. p. 2. alleg. 27. n. 36. Miranda to. 2. q. 40. a. 4. Suar. de Relig. to. 4. l. 2. c. 30. n. 8.*

¹⁷ Quid possint Abbates, & alij Prælati Regulares circa subditos summarie recensere. Quid possint habentes iurisdictionem Episcopalem possunt ¹⁸ in suos subditos circa absolutiones, & dispensationes quod Episcopi in Diocesanis viti- *prætoris* te Tridentini. Dixi posse subditis ordines mi- *summatim* niores ab Abbate mitrato conferri, ac novitiis ante professionem minimè potest. Abbas Cisterciensis ex privilegio confert suis Monachis Diaconatum, & Sæd diaconatum. Potest Abbas, & alij Prælati Regulares dare subditis regularibus dimissiones, eoque ad quemlibet episcopum ordinandos immittere. Abbas regularis dispensat super interdictis ordinum minorum, quando ille subditos suos ordinare potest, in interdictis vero aliorum ordinum Episcopus dispensat. Ex variis privilegiis potest absolvere suos subditos à casibus Papalibus, ac censuris, imò & moniales sibi subditas. Potest irritare, commutare, vel dispensare subditorum vota, & iuramenta. Plura alibi.

CAPVT III.

De Abbatisa.

15
Quam
dicatur Ab
baisa aut
Priorisa,
& quam
atem de
beat habere.

IN Monialium contentibus Abbatissa, seu Priorisa dicitur Religiosa illa, quæ ibidem habetur tanquam mater, gubernatrix, ac Magistra. Post Tridentinum sess. 25. cap. 7. eligi debet non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi poterit. Si hoc etiam incommodum superiori, qui electioni præest, videatur, ex iis quæ in eodem Monasterio annu trigessimū excesserint, & quinquæ annis saltem post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio superiore consentiente una eligatur. Duobus Monasteriis nulla præficiuntur: et quæ duo, vel plura quocumque modo obinet, cogitur, uno excepto, intra sex menses cetera resignare. Ex Concil. Rodrig. tom. 1. q. 9. §. 12. a. 2.

16
De Abba
issa bene
dictione.

Vbi Abbatisa assensu benedicti, intra annum à suæ confirmationis tempore computandum benedictionis munus suscipere debet, alioquin à iure suo, nisi rationabilis causa suble, prorsus se nouerit ecedisse Clement. Attendentes bene de statu Monach. Vbi autem moris non est Abbatisas benedici, benedicti one non indigent. Porro non omnes Abbatisæ possunt benedici, sed solummodo illæ, quæ perpetuæ sunt. Laym. l. 5. tit. 9. c. 13. §. vñ. num. 17. Azor. tom. 1. l. 13. c. 10. quest. 4.

17
Non est
capax po
testatis que
Ordinis
vocatur.

Non est capax potestatis, quæ dicitur ordinis. Vnde nequit subditos benedicere, ex officio, & publice: sedus vero priuè ad modum, quo mater aliqua suam filiam benedicit. Nec prædicare, aut publice docere, licet ianctitate, ac doctrina præfulgeat: sedus autem in Capitulo, vel clauitro Monialium. Neque in Missa Evangelium legere quamuis possit in matutinis, vnde in iure Diaconissa appellatur. Neque moniales velate. Syluest. v. Abbatisa, num. 8. q. 3. Laym. l. 1. tit. 5. p. 1. c. 3. nu. 3.

18
Nequit dis
pensare in
iuribus ac
votis.

Abbatisa ac Priorisa, seu quævis monialium Prefecta nequit dispensare in iuribus, aut aliis legibus ecclesiasticis, cum Monialibus subditis, quia huiusmodi dispensatio ad solam potestatem ecclesiasticam pertinet. Nec dispensare in votis, aut ea commutare, quamuis id Prælati possint, quia spirituali iurisdictione carent. Bene tamen possunt ea irritare. Quia maiorem potestatem, dominationem in suas habent Moniales, quam pater in filios aut maritus in uxorem. Neque peccat, vota irritans sine causa, si illa fuerit absque ipsius facultate constituta. Manu. tom. 1. q. 2. §. a. 7. Portel. in dub. Regul. v. Abbatisa, numer. 2. Sanch. l. 4. Decal. c. 39. num. 7. Bonac. de voto, d. 4. q. 2. p. 1. §. 2. m. 26. & §. 4. num. 29. Filliuc. tract. 26. n. 243. Reginal. l. 18. num. 224. & 240. Eicob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VII.

Illegitima non potest absque dispensatione Abbatisæ vel Priorisæ officium obire, attempto iure communi. At priu legum habent Generales, ac Provinciales Ordinum Mendicantium, ad dispensandum cum monialibus sibi subiectis, vt non obstat hoc defectu, possint in Prælatum eligi. Et ad huiusmodi dispensationem concedendam non est opus Provinciali Capitulo. Nauar. sum. c. 27. num. 201. Vinald. p. 3. c. 5. n. 10. Sayr. in Telsau. 10. d. 6. c. 11. Snar. tom. 5. d. 50. sect. 5. Sanch. l. 5. Decal. c. 5. num. 19. Manu. q. 10. l. 1. q. 13. d. 2. adiciens, quando conceditur aliquod privilegium viris censeri feminis etiam concessum, si talis privilegij sint capaces.

19
Non potest
illegitima
sine dispen
satione
eligi.

CAPVT IV.

De Monialium Clausura.

MONIALIUM clausura solo iure humano fuit instituta. Patet ex pontificum constitutionibus Bonifacii VIII. Cap. Periculosum, de statu regul. in 6. Pij V. circa Pastoralis Gregor. XIII. Deo sacris virginibus, & Tridentini sess. 25. capite quinto Tambur. de iure Abbatis d. 8. q. 3. num. 3.

20
Clausura
Monialium
solo iure
humano in
iustitia
fuit.

Duo in Monialium clausura prohibentur, primum, Monialium extra Monasterium egressos. Secundum, aliorum cuiuscumque sexus intra Monasterium ingressus. Clausura intelligitur, spatium, quod intra ianuam Monasterij semper clausam continetur. Termini verò, seu limites huius clausuræ complentur omnia Monasterij loca, quæ ianuam clausa continentur, & ad quæ saculares non admittuntur. Nauar. ad cap. Statutum 19. quest. 3. num. 29. comment. 4. de regular. Miranda de Monial. qu. 1. artic. 1. Manu. tom. 1. q. 44. d. 1. Azor. tom. 1. l. 13. cap. 3. q. 2. Snar. de relig. to. 4. l. 1. c. 8. Sanch. l. 6. Decal. c. 15. n. 3.

21
Duo pro
hibentur
Monialium
egressus, &
aliorum
ingressus.

Et si Bonifacius VIII. Cap. Periculosum, de statu Regul. in 6. omnibus Monialibus clausura præceptum præscripsit, eius tamen Decretalis per contrariam consuetudinem notam quidem ipsi pontificibus, in Gallia, Hispania, Germania fuit derogata. Vnde illud ius commune non comprehendit Tertiarias in comuni viuentes, tria solenniter emittentes vota. Quia illarum Regula per Leonem X. edita, & confirmata post illud caput eis concessa, vt non teneantur ad clausuram, nisi illæ, quæ eam vovere voluerint: idemque dicendum de aliis multis monialibus aliorum Ordinum, præter D. Bernardi, ac D. Benedicti. Porro post Tridentinum, & constitutionem Pij V. ac Gregorij XIII. dicendum est omnes, ac singulas moniales cuiuscumque Ordinis sint, etiam Conversas ac Tertiarias post professionem onere clausuræ teneri, modo in cōgregatione viuāt. Notitia tamen non tenentur ad clausuram. Quia in iure fermo est de professis, non de nonitis. Corduba in annotat. ad collect. priuileg. clausuræ, not. il. Caiet. sum. v. Monachi, & Moniales.

22
Præceptum
clausuræ
non omnes
Moniales
obligat
iam in
in comuni
viuentibus
obligat.

Tambur. *de iure Abbatis*. d. 18. *quest.* 5. & 6.

23 *Quinam egrediendi facultatem Monialibus impertiant.*
Episcopus, vel eius Vicarius, & Capitulum se se vacante dat facultatem monialibus sibi, vel sedi Apostolica subiectis, ut extra clausuram egredi valeant, ut in Tridentino decernitur. Exemptis vero, quae Regularibus subdantur, attento motu proprio Pij V. qui incipit, *Decoris, & honestatis*. facultatem impertit Generalis, Prouincialis, vel alius praelatus immediatus iurisdictionem quasi Episcopalem obtinens Miranda *tr. de Monial.* q. 3. a. 6. Sanchez l. 6. Decal. c. 15. n. 18. Suar. *de Relig.* tom. 4. l. 1. c. 9. n. 13.

24 *Legitimè egressus causa indicantur.*
Causa vero legitima ob quam Monialibus potest regressus a claustris concedi, triplex in Pij V. motu proprio exprimitur. Prima est *Magnum incendium*, seu incendium ita magnum, & euidens, ut certum sit, aut saltem probabile, nisi exant Moniales, esse perituras, At si ignis possit extinguì, ipsi intra manentibus, nec cum Praelatorum licentia egredi valent. Secunda, *Lepra infirmitas*, id est, egritudo adeo contagiosa, ut si infecta non egrediatur reliquae sint non sine graui vitae periculo inficiendae. Tertia est *Infirmitas Epidemica*, seu morbus contagiosus communitati, puta pestem, morbum Gallicum, ignis S. Antonij, ac similes. At si Monialis possit in Monasterio absque aliarum infectione curari, haud potest exire. Quia cessat iusta exeundi causa Guter. *qq. Canon. cap. 14. num. 8. l. 1. Laym. l. 4. r. 5. c. 12. n. 1.* Tambur. *de iure Abbatis*. d. 2. q. 2.

25 *Lices ali quando, in consilio superiore egredi.*
Quando verò necessitas exeundi manifesta est, & superior tunc pro licentia petenda adici non potest absque graui periculo longe distantiae ratione: licitum est Moniali eo in consilio egredi, quia necessitas lege caret. Teneatur tamen id superiori significare, si possit, egressu durare. Tambur. *de iure Abbatis*. d. 20. n. 3. & 4. Lezan. *to. 3. sum. v. Clausura*, n. 10. Compend. privileg. Mendic. *v. Clausura casu.*

26 *Pena egrediens sine licentia extra casus permittit.*
Egrediens, sine facultate extra casus permissos, est ipso facto excommunicata maior excommunicatione summo reservata Praefati. Et praelati licentiam impertientes extra casus permittit, dignitatibus, officiis priuantur. Barbo. *in collect. Bull. v. Monial. clausura circa egressum*.

27 *Omnibus interdictis Monialibus claustra inire.*
Omnibus personis cuiuscumque conditionis, sexus, & aetatis facit postquam ad vltimum rationis aduentum, sub excommunicationis summo praefati reservatae poena prohibetur, ne intra septa Monasterij Monialium ingrediantur sine licentia extra casum aliquem necessitatis in scriptis obtemperata ab Episcopo, cui conuentus ille subiecit, vel a praefato Ordinis, cui subest *Cap. Periculoso de Statu regul. in 6. Trident. sess. 25. capite 5. Manu. tom. 3. qq. regul. q. 47. a. 2. Nauar. sum. 27. n. 109.*

28 *Datur in ingressu, & egressu materia paritatis.*
Potest in ingressu, vel egressu existimo dari materiae paritatem, à peccato mortali, ac censura exculantem: nempe quando haec non perfecta, & consumata, sed semiplena est, quia nimirum pars corporis est intra, pars autem extra. Quia dum totum corpus non est intra, vel extra, non sunt perfecti ingressus, & egressus Sanchez l. 6. Decal. c. 16. n. 70.

Causa iusta ingrediendi est Monasterij, seu monialium necessitas manifesta: cui aliter commode occurrere non possit. Profecto huiusmodi necessitas fumenda non est metaphysico modo, scilicet, ut sit extrema, seu strictissima, sed satis est moralis. Quia praeccepta Ecclesiastica tantum moralis necessitate ad exculandam transgressionem requirunt. Non tamen quaecumque causa, quae rationabilis superiori alias fore videri solet, hoc tempore sufficit, sed opus est ut moralis necessitas adsit. Bon. *de claus.* q. 4. *pun. 4.* Miranda *de Monial.* q. 2. a. 4. *concl. 2.* Portel. *de dub. Regular. v. Clausura*, num. 4. Tambur. *de iure Abbatis*. d. 24. q. 1. Certè iustam ingressus causam habent Medici, chirurgi medendae Monialium aegritudini necessarii, Fabri, ac necessarii alij ministri ad Monasterij aedificium Confessarii, dum Monialis in lecto decumbit, aut nequit ad Confessionale accedere. Eandem iustam habent causam Sacramenta extremæ vñctionis, ac Eucharistia ministraturi, Tambur. *de iure Abbatis*. d. 20. q. 6. Miranda *de Monial.* *quest. secund. a. 17.* Sanchez l. 6. Decalog. cap. 16. numero 43.

Praeterea superioribus licet ingressus cum comitatu praecipuo à Gregorio XIII. *Superiori. Bulla Vbi gratie*, causa visitandi conuentus officinas, Monialium cellas, ac suppellectilem, dormitorij decentia. Tambur. *ibid.* d. 24. q. 8. Bailii ingredi possunt, dum aliquod onus in Monasterium sit transferendum, quod à Monialibus commodè portari nequit. Debet tamen illud onus in Monasterij utilitatem deportari. Sanchez l. 6. c. 16. n. 56. Licit, & iusta ingressus causa reputatur Monialium transeuntium ad aliud monasterium, aut ex iusta causa extra claustrum existentem in hospitium admittere, dummodo sit Monasterium in quo admittitur, eiusdem Ordinis, & instituti. Item quando Monialis, ellet in aliqua priuata domo recuperandae sanitatis causa, vellerque animi recreandi gratia, aut moniales inuiscendi, ingredi eiusdem Ordinis monasterium, id vtiq; liceret. Quia talis monialis non censetur extanea, cum sit eiusdem instituti. Denique lex generalis sit, data virgente necessitate, cui solet moniales nequeant occurrere, & praelatus creditur concessurus, necessarias personas ingredi posse. Plures casus enumerant Sanchez l. 6. Decal. c. 16. n. 10. Hieron. Roderic. q. 26. n. 49. Villalob. p. 2. *sum. r. 35. diff. 47. n. 27.* Tambur. *de iure Abbatis*. d. 24. *quest. 15.*

Episcopus potest ordinaria auctoritate in monasterijs sibi subditis facultatem ingrediendi impertire, auctoritate verò delegata in monasterijs summo Praefati subiectis, in illis autem, quae Regularibus subiecta sunt, facultas concedenda est à Generali, Prouinciali, aliove immediato conuentus praefato. Quia cui ligandi facultas competit, potestas soluendi competere solet, sed superioris, qui monasterio praest, est monialibus claustrum indicere. Ergo ad eundem dispensare in ingressu pertinebit. Nau. *comm. 4. de Regul. numero 60.* Azor. p. 1. l. 1. c. 8. q. 7. Tambur. *de iure Abbatis*. d. 23. *quest. prim.*

Abbatissa

Sectio II. De Person. Relig. Dubia. 343

³² *Abbatissa* tamen minimè potest huiusmodi concedere facultatem, quia ad illam non spectat clausuram indicere cum etiam ipsa clausuræ onere teneatur. Idem dicendum de Priorissa, & alia Monialium Præfecta. Tamen ex Episcopi, vel alterius legitimi superioris delegatione hæc facultas potest Abbatissæ, vel Priorissæ cōcedi in casibus sæpe contingentibus, cum facilis ad superiorem aditus non patet. *Nauar. comment. 4. de Regul. n. 59. Graf. p. 1. dec. l. 4. c. 23. n. 6. Tambur. de iure Abbatissæ d. 2. 3. q. 3.*

³³ *De ingressu* Regularium iuxta constitutionem Pij V. *mulierum Regularium Personarum*, & Gregorij XIII. *in claustra* *Ubi gratia* non ita absolute prohibitis censetur sub mortali, & excommunicationis censura: sed nisi fiat prætextu facultatum Apostolicarum, quas ibi Pontifices renocant. De quo *scilicet*. 2. At interim ex constitutione Pij V. *Ubi gratia* ingrediens Monasteria virorum incurrit excommunicationem papæ reuerentiam. Aliquando tamen excusari possunt non solum ob bonam fidem, verum etiam ob ignorantiam vincibilem, crassam, & affectatam. Quia ad hanc excommunicationem incurrendam requiritur audacia, scientia, vel ingens temeritas, quæ scientiæ comparetur Religiosi verò, qui faciunt, vel permittunt feminas sua ingredi Monasteria prætextu facultatū à summo Pontifice, vel ab aliis concessarū, excommunicatione Papæ reuerentiam incurrit, & priuationem dignitatū, & beneficiorū, & inhabilitatē ad illa, vel alia in posterū obtinenda, ut decernitur in Bulla *Ubi gratia*, Alij verò Religiosi, qui feminas in Monasteria intramittere, vel admittere præsumunt etiam si ille absque facultatum prætextu ingrediuntur: incurrit ipso facto suspensio-

nem à diuinis, & priuationem officiorum, & inhabilitatem ad illa, & alia in posterum accipiendo, ut habetur in proprio motu Pij V. Regularium personarum. Nomine autem monasterij intelliguntur ea sola loca, quæ sunt intra septa conventus, qui clauduntur, vel claudi debent. Bonac. *de censur. d. 1. q. 2. pun. 1. num. 11. & 12. Sanchez l. 2. Decal. c. 10. nu. 28. Sylvest. vers. culpa q. 1. 11.*

Ab excommunicatione hac solus Papa absoluit, dum excommunicatio publica est. Quia illius absolutionem sibi reuerentiam. At si ³⁴ *Quinam* esset occulta, posset Episcopus ab ea absol- *ab hac ex-* uere ex Trident. *ses. 24. cap. 6.* Religiosi ha- *commun-* bentes priuilegium absolendi à censuris Pa- *catione dis-* pæ reuerentiam, possunt etiam ab hac excom- *pensare* municatione absolueri. Porro cum crimen valeat. præsumptiose introductionis mulierum monasteria, & è contra non sit grauissimum, neque atrox, nec superet adulterium: Episcopus ex iuris concessione *Cap. At si Clericus, de iudiciis, §. de adulter.* potest in pœnis priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa dispensare, quia Pius V. & Gregorius XIII. nec priuationem hanc ab officiis, nec inhabilitatem ad ea, sicut excommunicationem, reuerentiam. Et hoc speciatim verum, quando crimen est occultum in sententia eorum, qui volunt, has priuationes, & inhabilitates absque iudicis sententia declaratoria incurri, ut patet ex Tridentino *ses. 24. cap. 6.* ubi Episcopis datur facultas dispensandi ab omnibus irregularitatibus, modo publicæ non fuerint, & absolendi ab omnibus censuris, & casibus occultis Summo Præsuli reuerentiam. Hæc vero priuationes, & inhabilitates sub nomine pœnarum suspensionum, imò irregularitatum comprehenduntur.